TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN ĐỊNH QUÁN** **TỈNH ĐỒNG NAI**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**
Số: 05/2023/QĐST-DS	*Định Quán, ngày 28 tháng 7 năm 2023*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐỊNH QUÁN, TỈNH ĐỒNG NAI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà **Nguyễn Thị Thúy Lan**

Thư ký phiên họp: Ông **Phan Nguyễn Thành Trung –** Thư ký Tòa án nhân dân huyện Định Quán.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Định Quán tham gia phiên họp: Ông **Nguyễn Hữu Thọ -** Kiểm sát viên.

Ngày 28 tháng 7 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự sơ thẩm thụ lý số 164/2022/TLST-VDS ngày 09 tháng 11 năm 2022 về việc *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* theo Quyết định mở phiên họp số 426/2023/QĐST-DS ngày 19 tháng 7 năm 2023 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông **Tằng Chí H**, sinh năm 1963

Địa chỉ: số 32, phố 2, ấp 1, xã Phú Vinh, huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan*:

+Bà **Tằng Kim L**, sinh năm: 1971.

Địa chỉ: số 32, phố 2, ấp 1, xã Phú Vinh, huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai.

+ Bà **Tằng Nhì M**, sinh năm: 1935

Địa chỉ: số 32, phố 2, ấp 1, xã Phú Vinh, huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Quá trình tham gia tố tụng tại Tòa án, người yêu cầu giải quyết việc dân sự ông Tằng Chí H trình bày:

Bà Tằng Kim L, sinh năm 1971 là em gái ruột của ông, từ khi 15 tuổi thì bà L bị bệnh tâm thần, cười, nói một mình và không nhận ra người thân. Đến nay thì bà L bệnh tình ngày càng trầm trọng hơn. Bà L từ khi bị bệnh tâm thần không đi khám bệnh tại bệnh viện hay cơ sở y tế nào và không uống thuốc điều trị tâm thần. Đến năm 2020 UBND xã Phú Vinh có cấp cho bà L giấy chứng nhận khuyết tật và được

nhận trợ cấp hàng tháng. Ông có đưa bà L đến khám bệnh tại Bệnh viện tâm thần Trung ương 2 để khám bệnh cho bà L nhưng bà L có những biểu hiện đập phá nên khoa khám bệnh bệnh viện tâm thần không đồng ý khám bệnh mà chuyển cho khoa giám định. Bà L được chuyển sang khoa giám định thì khoa giám định yêu cầu phải có văn bản của Tòa án. Vì vậy ông Tằng Chí H làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Tằng Kim L, sinh năm 1971 bị mất năng lực hành vi dân sự. Mục đích của việc yêu cầu Tòa án giải quyết vì bà L không thể tự mình tham gia các giao dịch dân sự do tinh thần không được tỉnh táo, minh mẫn. Vì vậy ông yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Tằng Kim L mất năng lực dân sự và chỉ định ông là người giám hộ cho bà Tằng Kim L.

Quá trình tham gia tố tụng người có quyền lợi, nghĩa vụ L quan bà Tằng Nhì Múi thống nhất như ý kiến ông Tằng Chí H trình bày và có đơn xin vắng mặt tại phiên họp giải quyết việc dân sự.

Ý kiến của Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai tham gia phiên họp:

- Về thủ tục tố tụng: Qua kiểm sát quá trình thụ lý việc dân sự và toàn bộ hồ sơ việc dân sự, nhận thấy rằng, Tòa án đã vi phạm thời hạn xét xử theo quy định tại Điều 366 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

- Về nội dung: Xét yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Tằng Chí H về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Tằng Kim L là có căn cứ, đúng quy định của pháp luật, vì vậy đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông H.

- Về lệ phí sơ thẩm: Người yêu cầu ông Tằng Chí H phải nộp lệ phí theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của Đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

Ông Tằng Chí H yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với bà Tằng Kim L, sinh năm 1971; nơi cư trú: số 32, phố 2, ấp 1, xã Phú Vinh, huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự xác định quan hệ pháp của việc dân sự là *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* và thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai.

Bà Tằng Nhì Múi là người có quyền lợi, nghĩa vụ L quan đã được Tòa án triệu tập hợp lệ đến tham gia phiên họp giải quyết việc dân sự nhưng có đơn đề nghị vắng mặt.

Vì vậy căn cứ vào khoản 2 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án tiến hành mở phiên họp giải quyết việc dân sự vắng mặt bà Múi.

[2] Về nội dung:

Bà Tằng Kim L bị bệnh tâm thần từ năm 15 tuổi, có biểu hiện cười nói một mình, bỏ nhà đi lang thang, quậy phá không cho đưa đi đâu, không nhận ra người thân. Tình trạng bệnh ngày càng trầm trọng nhưng không đi khám, điều trị tại Bệnh viện tâm thần Trung ương 2. Năm 2020 UBND xã Phú Vinh có cấp cho bà L giấy chứng nhận người khuyết tật và được nhận trợ cấp hàng tháng. Nay ông yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố bà Tằng Kim L, sinh năm 1971 bị mất năng lực hành vi dân sự. Mục đích để ông là người giám hộ đại diện cho bà L, lý do bà L bị bệnh tâm thần nên không thể tự mình tham gia các giao dịch dân sự cũng như các thủ tục tố tụng tại Tòa án.

Theo khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự quy định: "*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích L quan hoặc cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*".

Tại Bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 479/KL-VPYTW ngày 05/7/2023 của Viện pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa, kết luận bà Tằng Kim L như sau: Đương sự bị bệnh **Tâm thần phân liệt thể không biệt định** (F20.3-ICD.10); về khả năng nhận thức, điều khiển hành vi: Hiện nay đương sự Tằng Kim L mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Như vậy, qua kết luận giám định pháp y tâm thần của Viện pháp y tâm thần Trung ương Biên Hòa thì bà Tằng Kim L không thể nhận thức, làm chủ được hành vi của mình. Vì vậy, Tòa án nhân dân huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai chấp nhận yêu cầu của ông Tằng Chí H, tuyên bố bà Tằng Kim L mất năng lực hành vi dân sự là phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015.

Ông H có đủ điều kiện làm người giám hộ cho bà L theo quy định tại Điều 46, Điều 49 Bộ luật dân sự. Căn cứ khoản 2 Điều 53 Bộ luật dân sự, ông H là giám hộ đương nhiên của bà L và có quyền, nghĩa vụ theo quy định tại khoản 2 Điều 22, Điều 57, Điều 58, Điều 59 Bộ luật dân sự để xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và các quyền khác nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của bà L theo quy định của pháp luật.

[3] Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát là phù hợp với quy định của pháp luật nên chấp nhận.

[4] Về lệ phí: Ông Tằng Chí H phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự là 300.000 đồng.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 378 của Bộ luật tố tụng dân sự; Điều 22, Điều 46, Điều 49, khoản 2 Điều 53, Điều 57, Điều 58 và Điều 59 Bộ luật dân sự năm 2015.

Áp dụng: khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Tằng Chí H về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

1.1. Tuyên bố: Bà Tằng Kim L, sinh năm 1971; nơi cư trú: số 32, phố 2, ấp 1, xã Phú Vinh, huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai là người mất năng lực hành vi dân sự.

1.2 Xác định ông Tằng Chí H là người giám hộ sẽ đại diện theo pháp luật cho bà Tằng Kim L. Mọi giao dịch dân sự của bà Tằng Kim L phải do người đại diện theo pháp luật xác lập, thực hiện.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự:

Ông Tằng Chí H phải chịu 300.000đ (Ba trăm ngàn đồng) lệ phí sơ thẩm, số tiền 300.000đ ông H đã nộp theo Biên lai thu số: 0003886 ngày 09/11/2022 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Định được trừ vào tiền lệ phí ông H phải chịu. Ông H đã nộp đủ lệ phí.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Đương sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định đó được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát nhân dân cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- Người yêu cầu;
- VKSND huyện Định Quán;
- Chi cục THADS huyện Định Quán;
- UBND xã Phú Vinh;
- Lưu hs.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Thúy Lan